

Høringsnotat -

Forslag om å utvide a-opplysningslovens virkeområde til å omfatte utbetaling av pensjonsytelser etter lov om individuell pensjonsordning og etter pensjonsavtale etter skatteloven.

Opplysninger om engangsutbetalinger fra slike pensjonsordninger, samt engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd omfattes også av forslaget.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning og sammendrag	3
2	Gjeldende rett	4
2.1	Individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA).....	4
2.2	Individuelle pensjonsavtaler etter lov om individuell pensjonsordning (IPS).....	6
2.3	Engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd.....	8
3	Vurderinger og forslag	10
3.1	Innrapportering av ytelser etter a-opplysningsloven	10
3.2	Nærmere begrunnelse for forslaget	10
3.3	A-opplysningslovens virkeområde	11
4	Økonomiske og administrative konsekvenser	13
5	Ikrafttredelse.....	14
6	Lovendringer	14
6.1	Merknader til lovendringene	14
6.2	Endringer i ligningsloven § 5-2 og 5-5 nr. 3	15
7	Forskriftsendringer	15
7.1	Merknader til forskriftsendringene.....	15
7.2	Endringer i samleforskrift til ligningsloven 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt	16

Forkortelser

Lover

Lov 22.06.2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven)

Lov 13.06.1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

Lov 26.03.1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

Lov 17.06.2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

Lov 24.11.2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven)

Lov 27.06.2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning (lov om individuell pensjonsordning)

Lov 24.03.2000 nr. 16 om foretakspensjon (foretakspensjonsloven).

Lov 28.02.1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

Forskrifter

Forskrift 24.06.2014 nr. 857 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold med mer (a-opplysningsforskriften)

Samleforskrift 17.09.2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt (samleforskriften)

Forskrift 21.12.2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Forskrift 19.11.1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (FSFIN)

1 Innledning og sammendrag

Ligningsloven kapittel 5, Opplysningsplikt for tredjepart, omhandler den plikten tredjepart har til ukrevet å rapportere inn opplysninger til skattemyndighetene. Innsamlede opplysninger fra tredjepart defineres som eksterne grunnlagsdata og inngår i selvangivelsen. I tillegg utveksles grunnlagsdata til andre aktører.

I skatteetatens arbeid med modernisering av innsending av grunnlagsdata er det fremkommet forslag om at utbetalinger fra IPA- og IPS-avtaler og engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven kan inngå i a-opplysningslovens virkeområde. Ytelser som er innrapporteringspliktige etter a-opplysningsloven er ofte gjenstand for månedlige oppgjør, noe som også gjelder for løpende ytelser fra individuelle pensjonsavtaler. Ved innføringen av a-ordningen i 2015 må løpende skattetrekk (også frivillig skattetrekk) knyttet til ovennevnte utbetalinger innrapporteres via a-meldingen. Skattetrekk kan ikke lenger innrapporteres på terminoppgaven ettersom denne opphører ved innføring av a-meldingen.

Løpende utbetalinger fra individuelle pensjonsavtaler (IPA og IPS), herunder engangsutbetalinger, er oppgavepliktig etter ligningsloven § 5-5 nr. 3 og innrapporteres årlig som *likningsoppgaver for individuelle pensjonsordninger*. Løpende ytelser som utbetales fra en individuell pensjonsavtale, herunder IPA anses også omfattet av oppgaveplikten i ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b, men denne oppgaveplikten er ikke lagt til grunn ved innberetningen i gjeldende ordning. Opplysninger som er oppgavepliktig etter ligningsloven § 5-2 innrapporteres på *lønns- og trekkoppgaver*, og erstattes med virkning fra 1. januar 2015 av *a-meldinger*. Engangsutbetaling etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd er oppgavepliktig etter ligningsloven § 5-5 nr. 3 og innrapporteres årlig som *likningsoppgaver for individuelle pensjonsordninger*.

Det følger av henvisningsbestemmelsen i a-opplysningsloven § 3 hvilke opplysninger som omfattes av a-ordningen. Det følger av bestemmelsen at alle opplysninger som omfattes av opplysningspliktbestemmelsene i ligningsloven § 5-2, skattebetalingsloven § 5-11, folketrygdloven §§ 24-32, 25-1 annet ledd og 25-10, jf. § 21-4, og samt statistikkloven § 2-2, skal innrapporteres etter reglene i a-opplysningsloven.

Skattedirektoratet legger i dette høringsnotatet frem forslag om å utvide a-opplysningslovens virkeområde til å omfatte utbetaling av pensjonsytelser fra individuell pensjonsavtale. Forslaget omfatter både pensjonsutbetalinger knyttet til opptjente pensjonsrettigheter i pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og i pensjonsavtale etter skatteloven. Opplysninger om engangsutbetalinger fra slike pensjonsordninger, samt engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd omfattes også av forslaget. Opplysninger om renter ved forsinket utbetaling av ovennevnte ytelser og tilhørende skattetrekk som i dag innrapporteres på likningsoppgaver for individuelle pensjonsordninger foreslås videre overført til a-meldingen.

Forslaget forutsetter endring i ligningsloven § 5-2 slik at ovennevnte engangsutbetalinger omfattes av a-opplysningslovens virkeområde. Øvrige utbetalinger, samt skattetrekk kan overføres uten lovendring. Forslaget forutsetter videre endringer i samleforskrift til ligningsloven 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt § 5-5 C (§ 5-5-20 flg.) om engangsutbetaling fra innskuddspensjonsordning og § 5-9 F (§§ 5-9-50 flg.) om opplysningsplikt for innbetalinger og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA).

Ny innrapporteringsordning foreslås tre i kraft fra annet halvår i 2015 for ytelser som gjelder inntektsåret 2015.

Uavhengig av forslaget om utvidelse av a-opplysningslovens virkeområde, foreslås det at bestemmelsene i § 5-9 F (§§ 5-9-50 flg.) i ovennevnte samleforskrift oppdateres med hensyn til språkbruk og terminologi i samsvar med nye regler for skattefaviserte individuelle pensjonsavtaler.

IPA-avtalene ble avvirket fra og med 2009 og erstattet med individuelle pensjonsavtaler etter lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning.

2 Gjeldende rett

2.1 Individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA)

Generelt

Fra og med inntektsåret 1997 ble den tidligere skattefaviserte ordningen med egen pensjonsforsikring etter skatteloven (EPES) erstattet med en ny skattefavisert ordning for individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA), jf. Ot.prp. nr. 64 (1996-97).

IPA-avtalene måtte oppfylle en rekke krav i FSFIN §§ 6- 47 flg. Reglene gjelder fortsatt for forsikringsbevis og pensjonskapitalbevis utgått fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven inngått før 12. mai 2006, jf. overgangsregler ved oppheving av skatteloven § 6-47 første ledd bokstav c i FSFIN § 6-47-30 med hjemmel i overgangsregelen ved oppheving av skatteloven § 6-47 første ledd bokstav c gitt i endringslov 15.12.2006 nr. 81 VII (2).

Kunder med fortsatt eksisterende IPA-avtaler har således rett til utbetaling i samsvar med de opprinnelige avtalevilkår og dermed rett til utbetaling av pensjon ved nådd pensjonsalder.

Produktvilkår

En IPA-avtale kunne inngås som pensjonsforsikringsavtale eller pensjonsspareavtale. Den skulle alltid inneholde avtale om alderspensjon, og det kunne avtales ytelser til etterlatte i form av pensjoner til ektefelle, registrert partner eller samboer, barnepensjon til rettighetshavers barn under 21 år eller livsarvingpensjon til etterlatt livsarving. Avtalt pensjonsalder måtte være minst 64 år. I pensjonsforsikringsavtaler kunne det avtales rett til uførepensjon og premiefritak ved uførhet.

Ytelsesperioden må minst være 10 år fra avtalt pensjonsalder. Ytelsesperioden på minst 10 år kan etter FSFIN § 6-47-8 fravikes dersom kapitalen ikke er tilstrekkelig til å sikre en årlig pensjonsytelse på minst 10 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Ytelsesperioden kan da omgjøres til det største antall år som er nødvendig for at ytelsen skulle utgjøre minst 10 prosent av grunnbeløpet. Den opptjente pensjonskapitalen skal på alderspensjonstidspunktet omregnes til terminvise utbetalinger. De terminvise utbetalingene skal skje minst én gang i året.

Dersom en pensjonsspareavtale ikke inneholder en navngitt begunstiget innenfor gruppen ektefelle, registrert partner, samboer eller livsarving, blir gjenværende pensjonsformue ved rettighetshavers død utbetalt som et engangsbeløp til dødsboet, enearving eller gjenlevende ektefelle. Tilsvarende gjelder ikke for IPA-pensjonsforsikringsavtalene. Utbetaling fra en IPA-pensjonsforsikringsavtale etter rettighetshavers død, vil alltid være i form av løpende ytelser til etterlatte.

Premie til en pensjonsforsikringsavtale eller innskudd i en pensjonsspareavtale kunne enten skje ved innbetaling av et engangsbeløp eller ved terminvise innbetalinger. Innenfor fradragsrammen for inntektsfradrag kunne det for pensjonsforsikringsavtaler også foretas innbetalinger til premiefond til dekning av årets premie.

Pensjonskapitalen tilknyttet avtale på alderspensjonstidspunktet skal omregnes til terminvise utbetalinger. De terminvise utbetalingene skal skje minst én gang i året. I pensjonsforsikringsavtaler hvor ytelsen er garantert av forsikringsselskapet, skal ytelsen utgjøre det beløp som er avtalt i pensjonsforsikringsavtalen. I pensjonsspareavtaler og i pensjonsforsikringsavtaler der pensjonsytelsene ikke er garantert, skal den terminvise utbetaling ikke utgjøre et større beløp enn avtalens verdi på utbetalingstidspunktet dividert på gjenstående antall terminer, inklusive den aktuelle termin, jf. FSFIN §§ 6-47-18 og 6-47-24.

Skatteregler

Ved endringslov av 15. desember 2006 nr. 81 til skatteloven ble regelen om fradragsrett for innbetalinger til individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA) etter skatteloven § 6-47 (1) bokstav c opphevet med virkning fra og med 12. mai 2006.

Overgangsregler for IPA-avtaler inngått før 12. mai 2006 ble gitt i endringsforskrift av 2. februar 2007 nr. 126. I tillegg er det gitt overgangsregler i lov om individuell pensjonsordning kapittel 5. Overgangsreglene gjelder for individuelle pensjonsavtaler som omfattes av FSFIN § 6-47 og hvor avtalen før 12. mai 2006 forutsatte innbetaling av premie 12. mai 2006 eller senere, jf. lov om individuell pensjonsordning § 5-1 første ledd.

Det følger av FSFIN § 6-47-30 at reglene i FSFIN § 6-47-1 flg. om individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA) fortsatt gjelder for avtaler inngått før 12. mai 2006.

Institusjoner som har inngått individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA) måtte utstede pensjonskapitalbevis eller forsikringsbevis pr. tidspunktet for avslutningen av avtalen, senest pr. 31. desember 2008, se lov om individuell pensjonsordning § 5-2.

Rettigheter i henhold til individuell pensjonsavtale, herunder IPA, er ikke skattepliktig formue, jf. FSFIN § 4-2-1 og § 6-47-11. Forfalte terminer som ved årsskiftet ikke er utbetalt til skattyter, er alltid skattepliktig formue. Innestående midler (inklusive avkastning) i premiefond i tilknytning til en IPA er skattepliktig formue. Avkastning av midler innestående i ordningen er ikke skattepliktig ved opptjeningen.

Alle utbetalinger fra en IPA-avtale til fysiske personer er skattepliktig inntekt etter skatteloven § 5-40 og skattlegges som personinntekt. Løpende ytelser som utbetales i henhold til forsikringsbevis/pensjonskapitalbevis utgått fra en individuell pensjonsavtale etter skatteloven er pensjonsinntekt og skattlegges som personinntekt etter skatteloven § 12-2 bokstav b. Skatteplikten gjelder uavhengig av om utbetalingene gjelder midler som tidligere er innbetalt eller avkastning av disse. Engangsutbetalinger er ikke pensjon. Hjemmelen for skatteplikt for engangsutbetalingene som personinntekt følger derfor av egen bestemmelse gitt i skatteloven § 12-2 bokstav d. For dødsbo anses utbetalingen ikke som personinntekt. Dødsbo vil være skattepliktig for bruttobeløpet etter en særskilt sats som årlig fastsettes i Stortingets skattevedtak, jf. skatteloven § 5-40 fjerde ledd.

Skattetrekk

Pensjon og andre ytelser som er skattepliktige etter skatteloven § 5-40 til § 5-42, herunder engangsutbetalinger, er trekkpliktig etter skattebetalingsloven § 5-6 første ledd bokstav b. Utbetalinger fra en individuell pensjonsavtale, herunder IPA, er unntatt fra trekkplikten i skattebetalingsforskriften § 5-6-17 bokstav f. I praksis har også engangsutbetalinger vært omfattet av trekkfritaket. Omfattes trekket av reglene om kildeskatt på pensjon foreligger det likevel ikke trekkfritak, jf. skattebetalingsloven § 5-5.

Skattyter kan be om at det foretas frivillig skattetrekk i ytelsen.

Oppgaveplikt

Oppgaveplikten for ovennevnte utbetalinger og skattetrekk følger av ligningsloven § 5-5 nr. 3, jf. § 5-11 og § 5-12 og forskrift 17. september 2013 nr. 1092 § 5-9-50 til § 5-9-57. Løpende ytelser som utbetales fra en individuell pensjonsavtale, herunder IPA anses også omfattet av oppgaveplikten i ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b, men denne oppgaveplikten er ikke lagt til grunn ved innberetningen i dagens ordning.

Skattetrekk skal innrapporteres på person etter samleforskriften § 5-9-54 tredje ledd etter inntektsårets utløp. Løpende skattetrekk som utbetaler foretar gjennom året skal innrapporteres på terminoppgaven etter skattebetalingsloven § 5-11.

Skattyter skal innen 1. februar i året etter inntektsåret ha kopi av opplysninger om innbetalinger og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven som nevnt i § 5-9-50 til § 5-9-57, jf. samleforskriften § 5-11-1 bokstav o.

2.2 Individuelle pensjonsavtaler etter lov om individuell pensjonsordning (IPS)

Generelt

Personlige skattytere kan inngå avtale om individuell pensjonsspareavtale og individuell pensjonsforsikringsavtale med en pensjonsinnretning i samsvar med lov om individuell pensjonsordning.

Lov om individuell pensjonsordning fastsetter minstekrav til hvordan en individuell pensjonsordning må utformes for at innskudd eller premie skal kunne trekkes fra i kundens skattepliktige inntekt, og for at ordningen for øvrig skal oppfylle vilkårene for skattefavorisering.

Loven gir regler om hva en pensjonsavtale kan og skal inneholde. Det kan ikke etableres premiefond eller innskuddsfond i tilknytning til ordningen. Det skal fremgå av avtalevilkårene, kvitteringer for innbetalt innskudd, premie og vederlag for administrasjon av avtalen samt av meldinger til ligningsmyndighetene, at dokumentene gjelder individuell pensjonsordning etter lov om individuell pensjonsordning. Institusjonen er ansvarlig for at opplysninger som fremgår av de nevnte dokumentene er riktige. Når slik betegnelse er benyttet, kan ligningsmyndighetene normalt gå ut fra at pensjonsavtalen er i samsvar med reglene om skattefavorisert individuell pensjonsordning.

Pensjonsavtale kan inngås med institusjon som har tillatelse fra norske myndigheter til å drive virksomhet her i riket som bank, livsforsikringsselskap, pensjonsforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond, med mindre annet følger av bestemmelse gitt i eller i medhold av lov. Se lov om individuell pensjonsordning § 1-2 annet ledd. Pensjonsavtale kan også inngås med kredittinstitusjon, livsforsikringsselskap, pensjonsforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond som er hjemmehørende i annen EØS-stat, og som her i riket har adgang til å drive virksomhet som bank, livsforsikringsselskap, pensjonsforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond. Se lov om individuell pensjonsordning § 1-2 tredje ledd.

Innbetalinger

Det er fastsatt en grense for hvor lenge kunden kan spare opp alderspensjon i en individuell pensjonsspareavtale. Denne grensen er satt til 75 år.

Premie til individuell pensjonsforsikring skal beregnes slik at pensjonsforsikringen vil være fullt betalt ved 67 år. Innbetalinger til pensjonsforsikringsavtaler etter fylte 67 år benyttes som engangspremie for tillegg til årlig pensjonsytelse. Denne retten er betinget av at pensjonsinnretningen samtykker til slik videre innbetaling. Kunden kan i stedet velge å inngå en pensjonsspareavtale med årlige innbetalinger frem til fylte 75 år.

Utbetalinger

For pensjonsspareavtaler skal utbetalingsperioden for alderspensjonen angis i avtalen, og den skal løpe fra avtalt pensjonsalder og til fylte 77 år eller senere. Kunden kan på utbetalingstidspunktet velge at pensjonen skal utbetales over en lengre periode, under forutsetning av at årlig uttak av alderspensjon minst utgjør ca. 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp. Minste utbetalingstid skal minst være 10 år. Både kunden og institusjonen skal imidlertid ha adgang til å kreve at utbetalingstiden settes ned til det antall år som er nødvendig for at årlige pensjonsytelser minst utgjør omtrent 20 prosent av folketrygdens grunnbeløp.

Utbetalingsperiodens lengde kan endres ved fylte 67 år, og for øvrig etter avtale mellom kunden og pensjonsinretningen. Kunden kan på ethvert tidspunkt etter uttak av pensjon endre uttaksgraden til fullt uttak av pensjon.

For pensjonsforsikringsavtaler løper ytelsen i utgangspunktet til kunden dør, det vil si som en livsvarig ytelse. Det kan likevel avtales at ytelsen skal være opphørende. Pensjonsforsikringsavtaler har dødelighetsarv. Dette markerer en viktig forskjell fra pensjonsspareavtaler. Dødelighetsarv innebærer at retten til alderspensjon med tilhørende premiereserve faller bort dersom kunden dør. Dette gjelder for det første dersom kunden dør før tidligste tidspunkt som pensjonen kan kreves utbetalt. Tilsvarende vil retten til gjenværende alderspensjon falle bort dersom kunden dør mens alderspensjon utbetales. Premiereserven knyttet til alderspensjon kan således ikke anvendes til pensjon til kundens etterlatte dersom kunden dør.

Kapitaliseringsprodukter i livsforsikringsselskap hvor retten til utbetaling av pensjonskapitalen ikke faller bort ved kundens død (kapitaliseringsprodukter uten dødelighetsarv), regnes som pensjonsspareavtale og ikke pensjonsforsikringsavtale. I motsetning til hva som gjelder for pensjonsforsikringsavtaler, bortfaller ikke retten til oppspart alderspensjonskapital dersom kunden dør.

Dersom kunden dør før pensjonskapitalen har kommet til utbetaling skal pensjonskapitalen først anvendes til barnpensjon til barn under 21 år som kunden har plikt til å forsørge eller faktisk forsørger. Dersom kunden ikke har barn med rett til slik pensjon eller dersom pensjonskapitalen overstiger det som er nødvendig til å sikre barnpensjon, skal kapitalen anvendes til etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer. Nevnte pensjonsytelser kan enten utbetales i form av spareavtale eller konverteres til forsikring i livsforsikringsselskap. Tilsvarende regler for anvendelse av pensjonskapitalen gjelder også for pensjonskapitalbevis med rett til straks begynnende pensjon og som forvaltes som spareavtale.

Dersom kunden verken etterlater seg barn, ektefelle, registrert partner eller samboer med rett til pensjon etter annet ledd, eller pensjonskapitalen overstiger det som er nødvendig for å sikre slik pensjon, skal pensjonskapitalen utbetales som engangsbeløp til dødsboet.

En individuell pensjonsforsikringsavtale kan gi rett til uførepensjon eller andre uføreytelser. Pensjonsforsikringsavtalen skal gi kunden rett til uførepensjon i henhold til kundens uføregrad til enhver tid. Det kan ikke fastsettes vilkår om en lavere uføregrad enn 20 prosent eller en høyere uføregrad enn 50 prosent for rett til uføreytelser. De nærmere vilkårene for rett til uførepensjon fastsettes i avtalevilkårene på vanlig måte. Full uførepensjon skal tilsvare den alderspensjonen kunden ville hatt rett til ved uttak av alderspensjon ved fylte 67 år eller en fastsatt del av slik alderspensjon. Uførepensjonen skal uansett opphøre når kunden har fylt 67 år eller ved kundens død.

En individuell pensjonsavtale kan omfatte forsikringer som gir rett til etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer. Størrelsen på etterlattepensjonen kan fastsettes som en del av kundens alderspensjon eller som en fastsatt årlig ytelse. Som hovedregel skal etterlattepensjonen løpe fra kundens død til den etterlatte dør, men det kan avtales at etterlattepensjonen skal være tidsbegrenset ved at pensjonen skal opphøre når pensjonen er utbetalt i 10 år. Pensjonen skal uansett utbetales frem til den etterlatte fyller 77 år.

En pensjonsforsikringsavtale kan også omfatte barnpensjon til barn. Barnpensjonen løper for hvert enkelt barn fra kunden dør frem til barnet dør eller fyller 21 år. Det kan imidlertid avtales at barnpensjonen bare skal ytes i et fastsatt antall år.

Skatteregler

De nye skattefavouriserte individuelle pensjonsavtalene skattlegges på samme måte som de tidligere IPA-avtalene, dvs. etter P-prinsippet. P-prinsippet innebærer at det verken er formuesskatt på innestående midler eller inntektsskatt på løpende avkastning av midler i ordningen. Avkastningen på innestående midler skattlegges først på utbetalingstidspunktet.

Årlige innbetalinger til skattefavisert individuell pensjonsordning er begrenset oppad til 15 000 kroner per person, som også er den øvre grensen for årlig inntektsfradrag for innbetaling til ordningen. Beløpsgrensen for innbetaling til individuell pensjonsordning reguleres i loven om individuell pensjonsordning, mens grensen for inntektsfradrag følger av skatteloven § 6-47 første ledd bokstav c.

Løpende pensjonsytelser som utbetales i henhold til en individuell pensjonsavtale er skattepliktig inntekt etter skatteloven § 5-40 og skatlegges om pensjonsinntekt, jf. skatteloven § 12-2 bokstav b. Skatteplikten gjelder både ytelser til rettighetshaver og ytelser til andre enn rettighetshaver, f.eks. begunstiget eller arvinger. Som tidligere nevnt regnes ikke engangutbetalinger som pensjonsinntekt i skattemessig forstand. Det fremgår av skatteloven § 12-2 bokstav d at engangutbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning til personlige skattytere er skattepliktig som personinntekt. For dødsbo anses utbetalingen ikke som personinntekt. Dødsbo vil være skattepliktig for bruttobeløpet etter en særskilt sats som årlig fastsettes i Stortingets skattevedtak, jf. skatteloven § 5-40 fjerde ledd.

Skattetrekk

Pensjon og andre ytelser som er skattepliktige etter skatteloven § 5-40 til § 5-42, herunder engangutbetalinger, er trekkpliktig etter skattebetalingsloven § 5-6 første ledd bokstav b. Utbetalinger fra en individuell pensjonsavtale er unntatt fra trekkplikten i skattebetalingsforskriften § 5-6-17 bokstav f. I praksis har også engangutbetalinger vært omfattet av trekkfritaket. Omfattes trekket av reglene om kildeskatt på pensjon foreligger det likevel ikke trekkfritak, jf. skattebetalingsloven § 5-5.

Skattyter kan be om at det foretas frivillig skattetrekk i ytelsen.

Oppgaveplikt

Oppgaveplikten for ovennevnte utbetalinger og skattetrekk følger av ligningsloven § 5-5 nr. 3, jf. § 5-11 og § 5-12 og forskrift 17. september 2013 nr. 1092 § 5-9-50 til § 5-9-57. Løpende ytelser som utbetales fra en individuell pensjonsavtale, anses også omfattet av oppgaveplikten i ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b, men denne oppgaveplikten er ikke lagt til grunn ved innberetningen i dagens ordning.

Skattetrekk skal innrapporteres på person etter samleforskriften § 5-9-54 tredje ledd etter inntektsårets utløp. Løpende skattetrekk som utbetaler foretar gjennom året skal innrapporteres på terminoppgaven etter skattebetalingsloven § 5-11.

Skattyter skal innen 1. februar i året etter inntektsåret ha kopi av opplysninger om innbetalinger og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven som nevnt i § 5-9-50 til § 5-9-57, jf. samleforskriften § 5-11-1 bokstav o. Samleforskriften er ikke oppdatert i samsvar med nye regler for skattefaviserte individuelle pensjonsavtaler. IPA-avtalene ble avvirket fra og med 2009 og erstattet med individuelle pensjonsavtaler etter lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning. Det må likevel antas at plikten til å gi skattyter kopi av opplysningene som er rapportert til skattemyndighetene også gjelder for individuelle pensjonsavtaler etter lov om individuell pensjonsordning.

2.3 Engangutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd

Generelt

Innskuddspensjon er i utgangspunktet en sparebasert alderspensjon, jf. innskuddspensjonsloven § 2-1. Foretak som har innskuddsbasert alderspensjon kan i tillegg tegne en egen forsikringsavtale om uførepensjon eller etterlattepensjon, jf. innskuddspensjonsloven § 2-4. Slik avtale følger foretakspensjonsloven kapittel 6 og 7. Innskuddspensjonsloven med forskrifter gir regler om hva en innskuddspensjonsordning kan inneholde og hva den skal inneholde.

Innskuddspensjonsordning kan opprettes ved avtale med institusjon som har tillatelse fra norske myndigheter til å drive virksomhet her i riket som bank, livsforsikringsselskap, pensjonskasse, innskuddspensjonsforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond. Se innskuddspensjonsloven § 2-2. Tilsvarende gjelder for kredittinstitusjon, livsforsikringsselskap, pensjonsforetak eller forvaltningsselskap for verdipapirfond som er hjemmehørende i en annen stat innenfor EØS-området og som har adgang til å drive tilsvarende virksomhet som nevnt ovenfor her i riket.

Innskuddspensjonsloven § 7-7 har bestemmelser om hvordan pensjonskapitalen skal behandles når medlem eller innehaver av pensjonskapitalbevis dør. Pensjonskapital skal, dersom denne er plassert i sparekontrakt, herunder kapitaliseringskontrakt, benyttes til barnepensjon til de barn medlemmet ved sin død forsørget eller pliktet å forsørge, og etterlattepensjon til ektefelle, samboer eller registrert partner dersom medlemmet dør.

Barnepensjon skal utmåles inntil pensjonen gir en årlig pensjon på 1 G til hvert barn inntil barnet blir 21 år. I de tilfeller pensjonskapitalen er større enn det som trengs for å sikre barnepensjon, benyttes gjenværende kapital til pensjon til ektefelle, samboer eller registrert partner. Slik pensjon skal utbetales i minst 10 år.

Overstiger pensjonskapitalen det som trengs for å gi pensjon til forsørgede barn og ingen har rett til pensjon etter innskuddspensjonsloven § 7-7 tredje ledd, skal gjenværende pensjonskapital utbetales som et engangsbeløp til dødsboet, jf. innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd. Likeledes kan det være aktuelt med utbetaling av engangsbeløp, når avdøde ikke forsørger barn under 21 år eller ikke har ektefelle, samboer eller registrert partner.

Skatteregler

Alle løpende, terminvise pensjonsutbetalinger fra en innskuddspensjonsordning er skattepliktige alminnelig inntekt etter skatteloven § 5-1 første ledd, jf. § 5-40 og som personinntekt etter skatteloven § 12-2 bokstav b.

Engangsutbetaling etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd er skattepliktig inntekt etter skatteloven § 5-40. Engangsutbetalinger faller ikke inn under pensjonsbegrepet i skatteloven § 5-1 første ledd. Hjemmelen for skatteplikt for engangsutbetalingene som personinntekt følger derfor av egen bestemmelse gitt i skatteloven § 12-2 bokstav e. For dødsbo anses utbetalingen ikke som personinntekt, men er skattepliktig for bruttobeløpet etter en særskilt sats som årlig fastsettes i Stortingets skattevedtak, jf. skatteloven § 5-40 fjerde ledd.

Skattetrekk

Pensjon og andre ytelser som er skattepliktige etter skatteloven § 5-40 til § 5-42, herunder engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven, er trekkpliktig etter skattebetalingsloven § 5-6 første ledd bokstav b.

Oppgaveplikt

Løpende utbetaling av innskuddspensjoner skal med hjemmel i ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b innrapporteres på lønns- og trekkoppgaven. Dette gjelder både alderspensjon, barnepensjon og ev. etterlattepensjon. Bestemmelsen dekker bare løpende pensjonsutbetalinger og ikke engangsutbetalinger. I forarbeidene til innskuddspensjonsloven (Ot.prp. nr. 71 (1999-2000)) ble det foreslått at alle utbetalinger knyttet til innskuddspensjon bør innrapporteres med hjemmel i samme bestemmelse og endringen ble tatt inn i ligningsloven § 6-7 annet ledd (nå § 5-5 nr. 3 fjerde punktum). En tilsvarende bestemmelse om oppgaveplikt for utbetalinger av foretakspensjon er imidlertid ikke hjemlet i ligningsloven § 5-5 nr. 3. Her følger oppgaveplikten kun av ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b. Ettersom utbetalinger av pensjon fra en innskuddspensjonsordning og en foretakspensjonsordning behandles skattemessig likt blir løpende utbetalinger innrapportert etter ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b på lønns- og trekkoppgaven.

Oppgaveplikten for engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd og skattetrekk følger av ligningsloven § 5-5 nr. 3, jf. § 5-11 og § 5-12 og forskrift 17. september 2013 nr. 1092 § 5-5-20 til § 5-5-24. Engangsbeløp kan ikke innrapporteres på lønns- og trekkoppgave, og må derfor innrapporteres årlig på *ligningsoppgave for individuelle pensjonsordninger*.

Skattetrekket i engangsutbetalinger skal innrapporteres etter samleforskriften § 5-5-21 etter inntektsårets utløp. Løpende skattetrekk som utbetaler foretar gjennom året skal innrapporteres på terminoppgaven etter skattebetalingsloven § 5-11.

Skattyter skal innen 1. februar i året etter inntektsåret ha kopi av opplysninger om utbetaling fra innskuddspensjonsordning som nevnt i § 5-5-20 til § 5-5-24, jf. samleforskriften § 5-11-1 bokstav e.

3 Vurderinger og forslag

3.1 Innrapportering av ytelser etter a-opplysningsloven

A-ordningen er en digital, samordnet innrapportering av opplysninger om arbeidsforhold, inntekter og skattetrekkopplysninger til Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Skatteetaten. De opplysningspliktige skal innrapportere ett sett med pliktige opplysninger om hver enkelt inntektsmottaker minimum en gang per måned, jf. a-opplysningsloven § 4. Videre er det lagt opp til at opplysninger skal kunne gis via de samme lønns- og personalsystemer som de opplysningspliktige benytter i dag. Innrapportering skal skje via en elektronisk a-melding.

Til a-ordningen er det utarbeidet en ny informasjonsmodell og struktur for innrapporteringen som erstatter dagens kodeoversikt for lønns- og trekkoppgaven. Utformingen av den nye strukturen er tilpasset for å dekke de samarbeidende etaters behov for inntekts- og trekkopplysninger. I a-ordningen skal den opplysningspliktige gi opplysninger om beløpet eller verdien av de ytelser som gis til inntektsmottakeren. Det skal videre opplyses om ytelsen er trekkpliktig samt gjenstand for arbeidsgiveravgiftsplikt, og om ytelsen skal behandles etter en særskilt skatte- og avgiftsregel. I a-meldingen kan det også gis opplysninger om når ytelsen er opptjent.

Ytelsene skal identifiseres ut fra ytelsestype, dvs. om det dreier seg om en kontantytelse, naturalytelse eller utgiftsgodtgjørelse. De enkelte ytelsene skal videre rubiseres under en av følgende kategorier for inntektstype:

- Lønn
- Ytelser fra det offentlige
- Pensjon/trygd
- Næringsinntekt

I tillegg skal ytelsene spesifiseres nærmere gjennom bruk av standard beskrivelser som gir detaljopplysninger om de forskjellige ytelser som tilhører de ovennevnte ytelses- og inntektstypene.

På bakgrunn av de ulike etatenes behov for opplysninger til bruk i sin oppgaveløsning må det for noen ytelser oppgis ytterligere spesifisering og/eller tilleggsinformasjon, f.eks. i form av angivelse av tidsrom for utbetalingen.

3.2 Nærmere begrunnelse for forslaget

Ved vurderingen av om a-ordningen bør omfatte opplysninger om utbetalinger av pensjonsytelser etter individuell pensjonsavtale, herunder IPA, er det tatt utgangspunkt i hvilken grad pensjonsytelser fra individuelle pensjonsavtaler har de samme egenskaper eller kjennetegn som er karakteristiske for de ytelser som kan sies å være i kjerneområdet for a-ordningen.

A-ordningen er i utgangspunktet ment å omfatte lønns- og pensjonsytelser mv. Ytelser fra individuelle pensjonsavtaler skal skattlegges etter reglene for pensjonsinntekt, og de er således ytelser som etter sin art er ment å være omfattet av a-ordningen.

Ytelsene som er innrapporteringspliktige etter a-opplysningsloven er ofte gjenstand for månedlige oppgjør. Dette er kommet til uttrykk i a-opplysningsloven ved at a-meldingen som hovedregel skal sendes inn minst en gang i måneden, jf. a-opplysningsloven § 4 første ledd. På lik linje med de fleste andre pensjonsytelser utbetales ytelser fra individuelle pensjonsavtaler løpende gjennom inntektsåret. Normalt er pensjonsytelsene gjenstand for månedlige utbetalinger, dvs. at også utbetalingshyppigheten er godt tilpasset den nye innrapporteringsordningen.

Formålet med a-ordningen er blant annet å forenkle innrapporteringen fra arbeidsgiver til det offentlige, jf. Prop. 112 L (2011-2012) punkt 9. Vi mener at dette forslaget vil være forenklenende for de som innrapporterer ytelser som i det vesentlige ligner på ytelser som innrapporteres gjennom a-ordningen, herunder øvrige pensjonsytelser. Gjennom Skattedirektoratets kontakt med opplysningspliktige i denne sektoren er det flere ganger fremkommet at dette er en ønskelig omlegging.

Engangsutbetalinger knyttet til en IPA/IPS-ordning og engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven er ikke pensjon, men skattlegges som personinntekt på samme måte som pensjon. Ved innrapporteringen er det ikke formålstjenlig å skille mellom denne typen ytelser og pensjonsytelser, som springer ut av samme avtaleforhold. Derfor bør både engangsutbetalinger fra IPA/IPS og etter innskuddspensjonsloven følge samme rapportering som for de løpende pensjonsytelsene.

Ved innføring av a-ordningen må skattetrekk (også frivillig skattetrekk) innrapporteres via a-meldingen. Det kan ikke lenger innrapporteres på terminoppgaven ettersom denne opphører ved innføringen av a-meldingen. Skattetrekk må da rapporteres for hver kalendermåned gjennom året, og trekket vil da være spesifisert på individnivå løpende gjennom året. Innberetning av samlet skattetrekk på ligningsoppgave for individuelle pensjonsordninger vil da fremstå som overflødig.

For 2013 ble ca. 75 000 oppgaver med skattetrekk overført fra ligningsoppgavene for individuelle pensjonsordninger til lønns- og trekkoppgavene. Fordelt på totalt 9 oppgavegivere, hvorav 3 oppgavegivere står for over 70 000 av oppgavene.

Opgavegiver må tilrettelegge for innrapportering av skattetrekk i a-melding og det er derfor hensiktsmessig at også ytelsen som trekket er relatert til innrapporteres i samme løsning. Det er mest fordelaktig og hensiktsmessig både for skatteetaten og de opplysningspliktige at det kun eksisterer én innrapporteringsløsning for alle pensjonsytelser og tilhørende skattetrekk.

A-meldingen er også tilrettelagt for å innrapportere renter ved forsinket utbetaling, slik at dette vil være uproblematisk ved en overføring av opplysningsplikten fra ligningsoppgaven til a-meldingen. På den måten kan alle *ut*betalinger innrapporteres på a-meldingen, og ligningsoppgaven kan da begrenses til innberetning av opplysninger om innbetalinger og innestående på premiefond.

3.3 A-opplysningslovens virkeområde

Det følger av henvisningsbestemmelsen i a-opplysningsloven § 3 hvilke opplysninger som omfattes av a-ordningen. Det følger av bestemmelsen at alle opplysninger som omfattes av opplysningspliktbestemmelsene i ligningsloven § 5-2, skattebetalingsloven § 5-11, folketrygdloven §§ 24-2, 25-1 annet ledd og 25-10, jf. § 21-4, samt statistikkloven § 2-2, skal innrapporteres etter reglene i a-opplysningsloven.

Ved endringslov 20. juni 2014 nr. 23 vil bestemmelsen i ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b ved ikrafttredelsen av a-opplysningsloven lyde slik:

"Den som selv eller gjennom andre i løpet av en kalendermåned har utbetalt eller ytet fordel som nevnt i dette nummer, skal etter reglene i a-opplysningsloven gi opplysninger om alt som er ytet til den enkelte mottaker. Opplysningsplikten omfatter

[...]

b. pensjon, ..."

Ut fra bestemmelsens ordlyd omfattes alle typer pensjonsytelser av opplysningsplikten, herunder pensjonsutbetalinger fra individuelle pensjonsavtaler. Det er i tillegg gitt en egen bestemmelse om opplysningsplikt for utbetalinger fra individuelle pensjonsavtaler og etter innskuddspensjonsloven i ligningsloven § 5-5 nr. 3 tredje og fjerde punktum (tidl. ligningsloven § 6-7 annet ledd).

Ligningsloven § 5-5 nr. 3 tredje og fjerde punktum lyder slik:

"... Forsikringsselskaper, banker og forvaltningsselskaper for verdipapirfond skal gi opplysninger om utbetalinger fra individuelle pensjonsavtaler (IPA) mv. til rettighetshaver, begunstiget, bo eller arving i siste år. Det samme gjelder for utbetalinger etter innskuddspensjonsloven."

I forarbeidene til den tidligere bestemmelsen i § 6-7 annet ledd uttalte departementet bl.a. følgende i Ot.prp. nr. 1 (1997-98):

"Ligningsloven § 6-2 bestemmer at pensjoner skal innrapporteres. Etter departementets vurdering er det nødvendig med en klar hjemmel også for innberetning av engangsutbetalinger fra tilbyderne av IPA. Utbetalinger vil ikke bare foretas av forsikringsselskap, men også av banker og av verdipapirfond. Reguleringen må omfatte utbetalinger til rettighetshaver, begunstiget, boer og arvinger. Ligningsloven § 6-7 første ledd regulerer at forsikringsselskaper ukrevet skal levere oppgave over blant annet utbetalinger i siste år. Departementet er av den oppfatning at hjemmelsgrunnlaget for utbetalinger under IPA ivaretas best ved å gi ligningsloven § 6-7 et nytt annet ledd med slikt innhold som nevnt."

Videre er det uttalt følgende i Ot.prp. nr. 71 (1999-2000) "Om lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold" pkt. 17.2.11:

"... Ligningsloven § 6-2 bestemmer at pensjonsutbetalinger skal innrapporteres. Etter utvalgets oppfatning dekker denne bestemmelsen bare løpende pensjonsutbetalinger og ikke engangsutbetalinger. Utvalget antar det er hensiktsmessig at alle utbetalinger kan innrapporteres med hjemmel i samme bestemmelse og foreslår en endring av ligningsloven § 6-7 annet ledd. Den foreslåtte endringen gir samme løsning som for IPA."

[...]

Departementet støtter utvalgets vurderinger og forslag."

Det fremgår av ovenstående sitater at departementet har lagt til grunn at bestemmelsen om lønnsoppgaveplikt etter ligningsloven § 6-2 (någjeldende § 5-2 om opplysningsplikt for lønnsopplysninger mv.) omfatter utbetalinger i form av pensjonsytelser, men ikke engangsutbetalinger, fra individuelle pensjonsavtaler. I praksis er det imidlertid opplysningspliktbestemmelsen i ligningsloven § 5-5 nr. 3 som er blitt anvendt som hjemmel for plikten til å gi opplysninger om utbetalinger fra individuelle pensjonsavtaler, herunder periodiske ytelser i form av pensjons-

utbetalinger. Disse opplysningene er derfor ikke blitt innrapportert på lønns- og trekkoppgaven, men på egen ligningsoppgave.

Ved endringslov 20. juni 2014 nr. 23 vil bestemmelsen i skattebetalingsloven § 5-11 første ledd ved ikrafttreddelsen av a-opplysningsloven lyde slik:

"Arbeidsgiver skal ukrevet levere opplysninger om forskuddstrekket for hver kalendermåned etter reglene i a-opplysningsloven. ..."

På bakgrunn av ovennevnte antas det at opplysningspliktige institusjoner i prinsippet har opplysningsplikt for løpende utbetaling av opptjente pensjonsytelser fra individuelle pensjonsavtaler (IPS og IPA) etter ligningsloven § 5-2 nr. 1 bokstav b. Skattedirektoratet mener derfor at det ikke er påkrevet å endre ligningsloven § 5-2 for å sikre at opplysninger om løpende pensjonsutbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning (IPS) og forsikringsbevis/pensjonskapitalbevis utgått fra en tidligere individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA) er omfattet av opplysningsplikten etter a-opplysningsloven.

Skattedirektoratet mener imidlertid at ligningsloven § 5-2 må endres for å sikre at opplysninger om engangsutbetalinger fra IPA/IPS og engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd omfattes av opplysningsplikten etter a-opplysningsloven.

Opplysningsplikten for foretatt skattetrekk, herunder frivillig trekk, følger av gjeldende bestemmelse i skattebetalingsloven § 5-11, og vil også være omfattet av bestemmelsen etter endringen som følger av a-opplysningslovens ikrafttredelse.

Vi viser til forslag om endring av ligningsloven § 5-2 og § 5-5 nr. 3.

I tillegg er det behov for endringer i samleforskriften § 5-5 C (§§ 5-5-20 flg.) om engangsutbetaling fra innskuddspensjonsordning og § 5-9 F (§§ 5-9-50 flg.) om opplysningsplikt for innbetalinger og utbetalinger fra individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA), samt § 5-11-1 om skattyters kopi av innrapporterte opplysninger.

Skattedirektoratet anser ikke at det er behov for å gi nye forskriftsbestemmelser for å regulere hvordan opplysninger om løpende pensjonsytelser fra individuelle pensjonsordninger (IPA/IPS), skal gis i a-meldingen. Generelle bestemmelser om hvilke opplysninger som skal gis er gitt i a-opplysningsforskriften og utfyllende bestemmelser er gitt i samleforskriften § 5-2 D slik denne vil lyde ved ikrafttreddelsen av a-ordningen. Innrapportering av pensjon omfattes av gjeldende bestemmelser, jf. samleforskriften § 5-2-37 nr. 7.

Det er imidlertid behov for å endre samleforskriften § 5-2-37 slik at opplysninger om engangsutbetalinger fra IPA/IPS og engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd omfattes av bestemmelsen og av forskrift om sammenstilling til skattyter over opplysninger innrapportert etter a-opplysningsloven (ikke vedtatt per 28. november 2014).

Vi viser til vårt forslag om endringer i samleforskriften.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Den nye rapporteringsordningen etter a-opplysningsloven vil ha konsekvenser for opplysningspliktige, skatteetaten og for den som mottar ytelser som skal innrapporteres. A-ordningen ventes å gi samfunnsøkonomisk gevinst i form av redusert belastning for opplysningspliktige ved at dagens rapportering til skatteetaten erstattes av én felles innrapporteringsordning for utbetalinger og skattetrekk, økt effektivitet og bedre oppgaveløsning i etatene samt bedre tjenester fra det offentlige.

Ordningen vil også være en fordel for mottakerne av pensjonsytelsene, da den vil innebære redusert behov for å dokumentere inntekt og gjennomførte trekk ved henvendelser til det offentlige. Inntektsmottaker skal få bedre oversikt over hvilke opplysninger som er innrapportert om ham eller henne.

Videre tilsier praktiske hensyn at det er mest fordelaktig og hensiktsmessig både for skatteetaten og de opplysningspliktige at det kun eksisterer én innrapporteringsløsning for alle pensjonsytelser og skattetrekk.

Det må foreta systemtilpasninger i a-ordningen før engangsutbetalinger kan innrapporteres i ordningen. De opplysningspliktige må også foreta systemtilpasninger før opplysningene som tidligere er gitt på likningsoppgaver for individuelle pensjonsordninger kan gis i ny a-melding. De opplysningspliktige må imidlertid allerede ved innføring av a-ordningen i 2015, innrapportere løpende skattetrekk (også frivillig skattetrekk) knyttet til ovennevnte utbetalinger via a-meldingen, ettersom terminoppgaven opphører ved innføring av a-meldingen.

En utvidelse av virkeområdet til ordningen medfører ikke noen administrative og økonomiske konsekvenser av betydning.

5 Ikrafttredelse

A-meldingen er tilrettelagt for innrapportering av pensjonsytelse, renter ved eventuell forsinket betaling og skattetrekk. De opplysningspliktige må imidlertid foreta systemtilpasninger for å kunne innrapportere ovennevnte på a-meldingen. Tilsvarende må det i a-meldingen gjøres systemtilpasninger før engangsutbetalinger kan mottas i a-ordningen.

Skattedirektoratet legger til grunn at ny innrapporteringsordning skal gjelde for inntektsåret 2015, og at de opplysningspliktige må rapportere også allerede utbetalte ytelser når ordningen er vedtatt og de nødvendige systemendringer er gjennomført for å kunne gi opplysninger i a-meldingen.

Hvorvidt dette medfører at de opplysningspliktige må rapportere for samtlige kalendermåneder i 2015 eller om allerede utbetalte ytelser skal kunne innrapporteres i den måned når nødvendige systemtilpasninger er gjort, har Skattedirektoratet ikke endelig tatt stilling til. I utgangspunktet vil det være ønskelig at opplysningene innrapporteres korrekt på den måneden den er utbetalt, i tråd med kontantprinsippet.

6 Lovendringer

6.1 Merknader til lovendringene

Ligningsloven § 5-2 nr. 1 er endret ved endringslov 20. juni 2014 nr. 23. Endringsloven trer i kraft 1. januar 2015, jf. forskrift 29. september 2014 nr. 1220. Etter ikrafttredelsen av endringsloven består ligningsloven § 5-2 nr. 1 av bokstavene a til k, slik at ny bestemmelse om opplysningsplikt for engangsutbetalinger kan inntas i ny bokstav l.

Løpende utbetaling av opptjente pensjonsytelser fra individuelle pensjonsavtaler (IPS og IPA) omfattes av opplysningsplikten i gjeldende ligningslov § 5-2 nr. 1 bokstav b.

6.2 Endringer i ligningsloven § 5-2 og 5-5 nr. 3

Vedtak til lov
om endringer i lov 13.06.1980 nr. 24 om ligningsforvaltning

I

I lov 13.06.1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 5-2 nr. 1 ny bokstav l skal lyde:

l. engangsutbetalinger til rettighetshaver, begunstiget, bo eller arving etter lov 27. juni 2008 nr. 32 om individuell pensjonsordning eller etter forsikringsbevis eller pensjonskapitalbevis utgått fra en individuell pensjonsavtale etter skatteloven (IPA). Det samme gjelder for engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven.

§ 5-5 nr. 3 tredje og fjerde punktum oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2015.

7 Forskriftsendringer

7.1 Merknader til forskriftsendringene

Skattedirektoratet foreslår av samleforskriften § 5-5 C (§ 5-5-20 flg.) oppheves og at opplysningsplikten for engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd tas inn i ligningsloven § 5-2.

Skattedirektoratet foreslår at samleforskriften § 5-9 F endres slik at det bare er innbetalinger til individuelle pensjonsordninger og innestående på premiefond som dekkes av forskriften.

Videre er det etter Skattedirektoratets oppfatning behov for en oppdatering av terminologi og språkbruk da bestemmelsene ikke er blitt oppdatert etter at individuelle pensjonsavtaler etter skatteloven (IPA) ble avviklet og erstattet med en ny skattefavisert individuell pensjonsordning etter lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning. Rapportering på maskinlesbart medium skal erstattes av en ny elektronisk rapporteringsløsning for disse opplysningene. Første rapportering i ny løsning er i januar 2016 for opplysningene for inntektsåret 2015. Forskriften endres slik at elektronisk levering kan pålegges.

Skattedirektoratet foreslår at samleforskriften § 5-2-37 endres slik at denne omfatter engangsutbetalinger fra IPA/IPS og engangsutbetalinger etter innskuddspensjonsloven § 7-7 fjerde ledd. Skattyters vil da ha rett til en årlig sammenstilling av innrapporterte opplysninger etter forskrift om sammenstilling over opplysninger innrapportert etter a-opplysningsloven (forskriften er ikke endelig vedtatt per 5. desember 2014). Skattedirektoratet foreslår videre at samleforskriften § 5-11-1 bokstav e oppheves og bokstav o endres slik at skattyter etter bestemmelsen bare skal ha kopi av innrapporterte opplysninger om innbetalinger til individuelle pensjonsordninger og innestående på premiefond.

7.2 Endringer i samleforskrift til ligningsloven 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt

Samleforskriften § 5-2-37 nytt nummer 8 skal lyde:

8. engangsutbetaling etter individuell pensjonsavtale og engangsutbetaling etter innskuddspensjonsloven

Gjeldende nummer 8 til 13 blir nytt nummer 9 til 14.

Samleforskriften § 5-5 C (§§ 5-5-20 flg.) oppheves.

Samleforskriften § 5-9 F skal lyde:

F. Innbetalinger til individuelle pensjonsordninger

§ 5-9-50. Hvem er opplysningspliktig

Institusjon som er avtalepart i en individuell pensjonsavtale etter lov 27. juni 2008 nr. 32 om individuell pensjonsordning § 1-2 annet og tredje ledd skal gi opplysninger etter reglene i § 5-9-52 til § 5-9-55 over innbetalinger som er foretatt etter pensjonsavtalen.

Institusjon som forvalter premiefondsmidler i premiefond eller på premiefondskonto som er opptjent i en individuell pensjonsforsikringsavtale etter skatteloven (IPA).

§ 5-9-51. Opplysningspliktens omfang

Det skal gis opplysninger etter reglene i § 5-9-52 til § 5-9-55 over årlige innbetalinger til pensjonsavtale etter lov 27. juni 2008 nr. 32 om individuell pensjonsordning.

Institusjon som forvalter premiefondsmidler i premiefond eller på premiefondskonto som er opptjent i en individuell pensjonsforsikringsavtale etter skatteloven (IPA) skal gi opplysninger om innstående beløp pr. 1. januar i året etter inntektsåret.

§ 5-9-52. Innsendelsen skal inneholde opplysninger om:

1. Avtalenummer
2. Navn, adresse og fødselsnummer eller D-nummer til rettighetshaver
3. Opplysningspliktiges navn og organisasjonsnummer
4. Innbetalt premie eller innskudd til pensjonsavtalen samt årlig avtalt vederlag for administrasjon av pensjonsavtalen
5. Innstående beløp på premiefond pr. 1. januar året etter inntektsåret

§ 5-9-53. Hvordan oppgavene skal gis

Opplysningene skal sendes elektronisk til den mottakssentral og i det format som Skattedirektoratet bestemmer.

§ 5-9-54. Følgeskriv

Skattedirektoratet kan bestemme at den opplysningspliktige skal sendefølgeskriv på skjema fastsatt av Skattedirektoratet.

§ 5-9-55. Tid og sted for levering

Opplysningene skal leveres samlet til Skattedirektoratet innen 20. januar året etter inntektsåret.

Samleforskriften § 5-11-1 bokstav e oppheves.

Samleforskriften § 5-11-1 bokstav o skal lyde:

o. innbetalinger fra individuell pensjonsavtale og innestående beløp på premiefond pr. 1. januar året etter inntektsåretsom nevnt i § 5-9-50 til § 5-9-55.

Endringene trer i kraft straks med virkning for inntektsåret 2015